

Posudek bakalářské práce Kateřiny Marhanové

Porovnání Griceových a Leechových konverzačních principů

Bakalářská práce Kateřiny Marhanové se řadí do kontextu prací věnovaných pragmalingvistické problematice. Přestože v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace bylo této tematice věnováno již několik prací, je třeba již v úvodu ocenit, že se autorka vydala vlastní cestou.

Těžiště autorčiny práce představuje teoretická část, která je zaměřena na explikaci vztahu kooperačního a zdvořilostního principu, což je současně i hlavním cílem práce. Je třeba konstatovat, že K. Marhanová volí správnou strategii pro naplnění tohoto cíle, je patrné, že teoretická výbava autorce umožňuje počínat si dostatečně odborně, že kvalifikovaně posuzuje základní práce Grice a Leecheho a že výsledky svého studia dokáže přesvědčivě formulovat. Zdařile si autorka počíná zejména v subkapitole 2.2, kde se soustředí na objasnění konverzačních implikatur.

Uvítala bych, kdyby K. Marhanová v úvodu kromě naznačení, že práci uzavírá zhodnocením analyzovaných textů, doplnila ještě stručnou zmínkou o tom, že dospívá k objasnění specifik obou přístupů ke konverzaci.

Za nevhodnou považuji formulaci na s. 32: *Rozhovory jsou převzaty z publikací, které se komplexně zabývají studiem mluvených projevů, jak z hlediska pragmalingvistického, tak z hlediska jazykových prostředků.* Jazykové prostředky jsou totiž indikátorem pragmalingvistických charakteristik. Volba textů, na nichž autorka ilustruje, zda jsou kooperační a zdvořilostní principy dodržovány, by mohla u čtenáře vyvolat pochybnosti. V empirických částech prací podobného charakteru bývá zvykem, že autoři texty nepřebírají, ale používají ty, které získali vlastním sběrem. Volbu převzatých textů však nelze zcela zavrhnout, jelikož se jedná o autentické texty, které byly shromážděny k jiným účelům.

K. Marhanová se tedy může vyjadřovat k tomu, jak v konverzaci, která ilustruje asertivitu, dochází mezi účastníky ke kooperaci či jak jsou respektovány principy zdvořilosti. Analýzy strukturuje autorka přehledně, všímá si nejprve komplexních charakteristik, posléze upozorňuje na specifické jazykové prostředky, které signalizují jednotlivé principy.

Bohužel autorka příliš úsporně formulovala závěry své práce, což jsem naznačila již výše. Všímá si hlavně výsledků analýz rozhovorů, ale upozadňuje zhodnocení významu kooperace a zdvořilosti v reálné komunikaci. Přitom má dostatečné teoretické zázemí i

empirický materiál, který by jí relevantní zobecnění umožnil. Prosím tedy autorku, aby se při své obhajobě o toto zobecnění pokusila.

Poněkud nepřehledně působí seznam literatury, kde autorka neoddělila odborné tituly od pramenů. Bylo vhodné, aby kolegyně Marhanová své teoretické zázemí rozšířila ještě o některé další práce, např. o práci M. Hirschové, která se podrobně zabývá pragmatikou v češtině. Tento nedostatek však autorka kompenzuje poctivým studiem Griceovy a Leechovy práce.

Text bakalářské práce je napsán přehledně, má kvalitní grafickou úroveň. Občas se autorka nevyhnula některým formulačním nepřesnostem a drobným pravopisným chybám. Celkově však její vyjadřování lze považovat za kultivované.

Práce K. Marhanové vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě. Předběžně navrhuji klasifikaci *velmi dobře*, přičemž hodnocení může být na základě průběhu obhajoby upraveno.

V Praze 12.6.2001

PhDr. Jasňa Pacovská, CSc.